

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

17. AUG. 2006
Saksnr. 05, 2474-44
Arkivnr.

Saksbehandler: Veierud/Wiborg
Vår referanse: 06/4283 ASV
Deres referanse: 05/2474 FM CW
Arkivkode: 540.12
Dato: 15. august 2006

HØRING - NOU 2006: 12 FELLESPENSJONSKASSER

Kredittilsynets viser til Finansdepartementets brev av 2. og 30. mai 2006 vedlagt Banklovkommisjonens 14. utredning (NOU 2006: 12 Fellespensjonskasser).

1. Generelle kommentarer

Denne sak er foreløpig ikke behandlet av Kredittilsynets styre. For det tilfelle at styret ser behov for å gi bemerkninger utover det som er inneholdt i dette brev, vil det bli gitt ytterligere kommentarer umiddelbart etter styremøtet 22. august 2006.

Kredittilsynet har merket seg at det ikke har ligget innenfor Banklovkommisjonens mandat å vurdere generelle tverrgående pensjonsordninger. Utredningen er derfor begrenset til å foreslå regler for opprettelse av fellespensjonskasser for grupper av foretak med avtalebasert pensjonssamarbeid.

Kredittilsynet slutter seg til hovedprinsippene i lovutkastet for fellespensjonskasser innen privat sektor.

2. Ad økonomisk atskillelse mv

Kapittel 5 avsnitt 5.4.2 i utredningen omhandler økonomisk atskillelse. Kredittilsynet er enig i viktigheten i at fellespensjonskasser bør være undergitt regler som hindrer økonomisk sammenblanding mellom foretakene. Kredittilsynet er også enig i at dette regelverk ikke bør være til hinder for at alle pensjonsordningene kan inngå i samme risikofelleskap og at man på denne bakgrunn anvender en felles premietariff for alle pensjonsordningene i pensjonskassen.

Regler som nevnt, som skal forhindre økonomisk sammenblanding, er gitt gjennom henvisning til regelverk i pensjonslovene som regulerer tilsvarende forhold. Det er imidlertid enkelte avvik

mellom hvilke regler om konsernpensjonsordninger i pensjonslovene som er gjort gjeldende for hhv. kommunale pensjonskasser/interkommunale pensjonskasser på den ene side og fellespensjonskasser på den annen side. Vi legger til grunn at bakgrunnen for at §§ 12-5 og 12-6 i foretakspensjonsloven ikke er gjort gjeldende for fellespensjonskasser er at de forhold som her reguleres av pensjonslovene reguleres direkte av §§ 7-13 i lovforslaget. Det er gitt regler i lovforslaget som stiller krav til samarbeidsavtalen herunder regler om at avtalen skal omfatte hvordan grunnkapital skal skaffes til veie, fellespensjonskassens øverste organ med stemmerettsregler, hvilke pensjonsprodukter pensjonskassen kan sikre eller forvalte, oppsigelsesfrist og bestemmelser om avvikling. Kredittilsynet stiller i denne sammenheng spørsmål ved om ikke interkommunale pensjonskasser har så mange likhetstrekk med fellespensjonskasser at de burde være fullt ut underlagt samme regler som private fellespensjonskasser.

Etter foretakspensjonsloven § 12-2 skal arbeidstakerne i hvert av foretakene utgjøre én gruppe, og lovens bestemmelser om medlemskap og pensjonsytelser gjelder for hver gruppe. Foretakspensjonslovens § 12-2 om gruppeinndeling er ikke gjort gjeldende for interkommunale pensjonskasser og kommunale pensjonskasser. Kredittilsynet tilrår at Finansdepartementet fremmer forslag om en presisering i lovens kapittel 10 om at bestemmelsene om gruppeinndeling i foretakspensjonsloven skal gjelde også for kommunale pensjonskasser. Det vises til at bestemmelsen om gruppeinndeling på foretaksnivå utgjør en integrert del av de regler i foretakspensjonslovens §§ 12-3 til 12-7 som er gjort gjeldende for nevnte pensjonskasser.

3. Ad ulike produkter i samme pensjonskasse mv.

§ 7-4 første ledd bokstav b i lovforslaget er supplert med en bestemmelse om at vedtektene skal angi hvilke pensjonsprodukter pensjonskassen skal tilby. Kredittilsynet er enig i at det kan være hensiktsmessig med et slikt krav, som også bør kunne gjøres gjeldende for andre pensjonskasser.

Kredittilsynet legger til grunn at kapittel 7 i ny forsikringslov åpner for at pensjonskasser kan sikre alle typer tjenestepensjonsordninger i en og samme pensjonskasse. Det vises her til Ot.prp. 68 (2004-2005) avsnitt 4.4.4 hvor departementet presiserer at en pensjonskasse som omfatter en skattefavourisert pensjonsordning etter den nye lovgivningen også kan omfatte en supplerende pensjonsordning for høytlønnede eller førtidspensjonerte, som ikke vil være skattefavourisert. Kredittilsynet antar i tråd med dette at en fellespensjonskasse vil kunne tilby egne forsikringstakere som har behov for det både kommunale pensjonsordninger og foretaks- og innskuddspensjonsordninger.

Kredittilsynet forutsetter videre at ikke alle pensjonskasser, inklusive fellespensjonskasser, vil kunne få konsesjon til å tilby fortsettelsesforsikring. Kapittel 7 i ny forsikringslov åpner for at pensjonskasser kan gis konsesjon til å tilby fortsettelsesforsikring. Dette vil også gjelde fellespensjonskasser, men Kredittilsynet regner med at det gjennomgående vil være større

fellespensjonskasser og større konsernpensjonskasser som vil ha nødvendige forutsetninger, kompetanse og kapital til selv å tilby fortsettelsesforsikringer. Kredittilsynet viser til at det neppe er mulig å tariffere fortsettelsesforsikringer slik at disse forsikringene ikke går med underskudd, innenfor de rammer lovgivningen setter og på en måte som både ivaretar soliditetshensyn og formål med slik forsikring. Dette formål er som kjent å ivareta hensynet til det enkelte medlemmet som har innrettet seg etter at det foreligger en bestemt forsikringsdekning, jfr. § 2-8 i Finansdepartementets forskrift 30. juni 2006 til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsloven).

Kredittilsynet vil i denne sammenheng nevne at retten til tilbud om fortsettelsesforsikring etter forsikringsavtaleloven § 19-7 bare gjelder når pensjonsordningen er sikret i et livsforsikringsselskap. Kredittilsynet har som betingelse for å gi samtykke ihht. foretakspensjonslovens § 4-8 annet ledd at pensjonskassen selv kan utstede fripoliser til fratradte, normalt stilt vilkår om at pensjonskassen sørger for at medlemmene gis tilbud om fortsettelsesforsikring etter forsikringsavtalelovens § 19-7 i et livsforsikringsselskap. Dette vilkår er stilt fordi Kredittilsynet har lagt til grunn at foretakspensjonsloven forutsetter at medlemmene i en foretakspensjonsordning skal gis tilbud om fortsettelsesforsikring uavhengig av om pensjonsordningen er sikret i livsforsikringsselskap eller pensjonskasse. Det er et mer åpent spørsmål om retten til fortsettelsesforsikring ihht. forsikringsavtaleloven gjelder dersom ytelsene i pensjonsplanen endres. Det følger ikke av avtalelovens ordlyd at rett til fortsettelsesforsikring gjelder ved et delvis opphør, for eksempel at en ektefellepensjon tas ut av en kollektiv livsforsikringsavtale, eller at ytelsene omgjøres fra livsvarig til opphørende. I juridisk litteratur har man antatt at loven også gir rett til fortsettelsesforsikring i slike tilfeller, og hensynet bak § 19-7 kan tale for dette da regelen er motivert av at det enkelte medlemmet har innrettet seg etter at det foreligger en bestemt forsikringsdekning. Det synes ikke å foreligge domstolspraksis og vi er heller ikke kjent med hvordan selskapene tolker forsikringsavtaleloven på dette punkt.

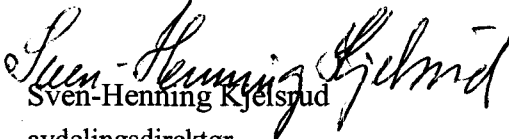
4. Ad fordeling av egenkapital ved uttredelse fra pensjonskassen mv

Utkastets § 7-13 fjerde ledd annet punktum regulerer hva som skal skje med den egenkapitalen som fellespensjonskassen har dersom et foretak ikke lenger skal ha sin pensjonsordning i fellespensjonskassen. Med egenkapitalen menes i følge spesialmerkene den opprinnelig innbetalt egenkapital og tilført overskudd eller belastet underskudd. Bestemmelsen går ut på at foretakets andel av egenkapitalen skal beregnes etter forholdet mellom premiereserven eller alderspensjonskapitalen for foretakets gruppe av medlemmer og premiereserven eller alderspensjonskapitalen for de øvrige grupper av medlemmer i fellespensjonskassen. Kredittilsynet kan ikke se at dette er en rimelig fordelingsnøkkel hva innskutt egenkapital angår. Ved tilsvarende uttreden fra en konsernpensjonskasse skal foretaket tilordnes den egenkapital som det utskilte foretak har tilført pensjonskassen mens den andel av den egenkapital som ikke er innskutt egenkapital skal beregnes på tilsvarende måte som den som er foreslått i utkastet, jf. § 12-6 i foretakspensjonsloven. Kredittilsynet vil foreslå at tilsvarende bestemmelse gis for fellespensjonskasser. Kredittilsynet kan for øvrig ikke se at lovforslaget inneholder regler om fordeling av egenkapital ved opphør av pensjonskassen. Det foreslås at det presiseres i lovteksten

at bestemmelsene i fjerde ledd gjelder også ved opphør av en pensjonskasse, jfr. også § 15-4 i foretakspensjonsloven.

Med hilsen
Kredittilsynet

Bjørn Skogstad Aamo
kredittilsynsdirektør

Sven-Henning Kjelsrud
avdelingsdirektør